

Inn- og utleie av arbeidskraft – målemetoder og omfang

Kristine Nergaard, Fafo

Fafo-seminar 12. oktober 2021

Hvorfor se på dette?

- En særegen tilknytningsform med egne reguleringer
 - Både bransjen og reglene har endret seg mye siden 2000
- Omstridt og med stor politisk interesse
 - Viktig med fakta
- Krevende å måle i arbeidsmarkedsstatistikken
 - Høy turnover, mange unge, mange på korttidsopphold

Avgrensinger

- Vi ser kun på innleie fra bemanningsforetak
 - Inn- og utleie fra produksjonsbedrift (aml § 14-12 (2)) omfattes ikke
- «Gråsonaktivitet» utenfor bemanningsforetak fanges ikke opp
 - Produksjonsutleie uten egenproduksjon
 - Innleie vs. entreprise
- Våre data sier ikke noe om lovligheten av innleie

Hvordan kan omfang beregnes?

Kilde	Hva måles	Kommentar
Kundebedriften	Antall innleide (personer, timeverk, årsverk) Utgifter til innleid arbeidskraft	Hvor presist er begrepet innleie? Mer enn innleie fra bemanningsforetak? Kan utgifter omregnes til årsverk?
Bemanningsforetaket	Antall utleide (personer, timeverk, årsverk) Fakturerte timer, omsetning	Kan vi identifisere bemanningsforetak? Kan vi skille mellom utleide, administrasjon og annen aktivitet? Kan omsetning regnes om til timer?

Statistikk fra NHO Service og Handel (NHOSH)

- Gir godt bilde av omfanget av den tradisjonelle bemanningsbransjen
 - Skiller utleie og annen aktivitet
 - Må korrigeres for uorganiserte virksomheter
- Både omsetning og timetall
 - Oppgir ikke antall personer, men årsverk og timepris kan anslås
- Tall hvert kvartal – vi slipper å vente lenge
- Deler av bemanningsbransjen omfattes ikke

SSBs ulike statistikkilder – NACE 78.2

- NACE 78.2 er næringskode utleie av arbeidskraft
 - Inkluderer de delene av bemanningsbransjen som ikke sokner til NHOSH
 - Omfatter også virksomhet som normalt ikke inngår i diskusjonen om arbeidsutleie
- Tre viktige statistikker
 - Sysselsettingsstatistikk
 - Personer (inkl. ikke-utleide) innen NACE 78.2
 - Næringenes økonomiske situasjon (strukturstatistikk)
 - Utgangspunkt foretak og virksomheter (all aktivitet)
 - Næringslivstjenester etter type
 - Utleie etter type (omsetning)

SSBs statistikk basert på kundebedrifter

- Utgifter til vikarer
 - Rapporteres i forbindelse med næringsoppgaven
 - Vil antakelig omfatte mer enn innleie fra bemanningsforetak (men vi vet lite om dette)
- Timetall til vikarer
 - Kun utvalgte arbeidsintensive bransjer
 - Basert på spørreundersøkelser
 - Timetall oppgis ikke av SSB, kun indeks

Hvordan beregner vi andeler?

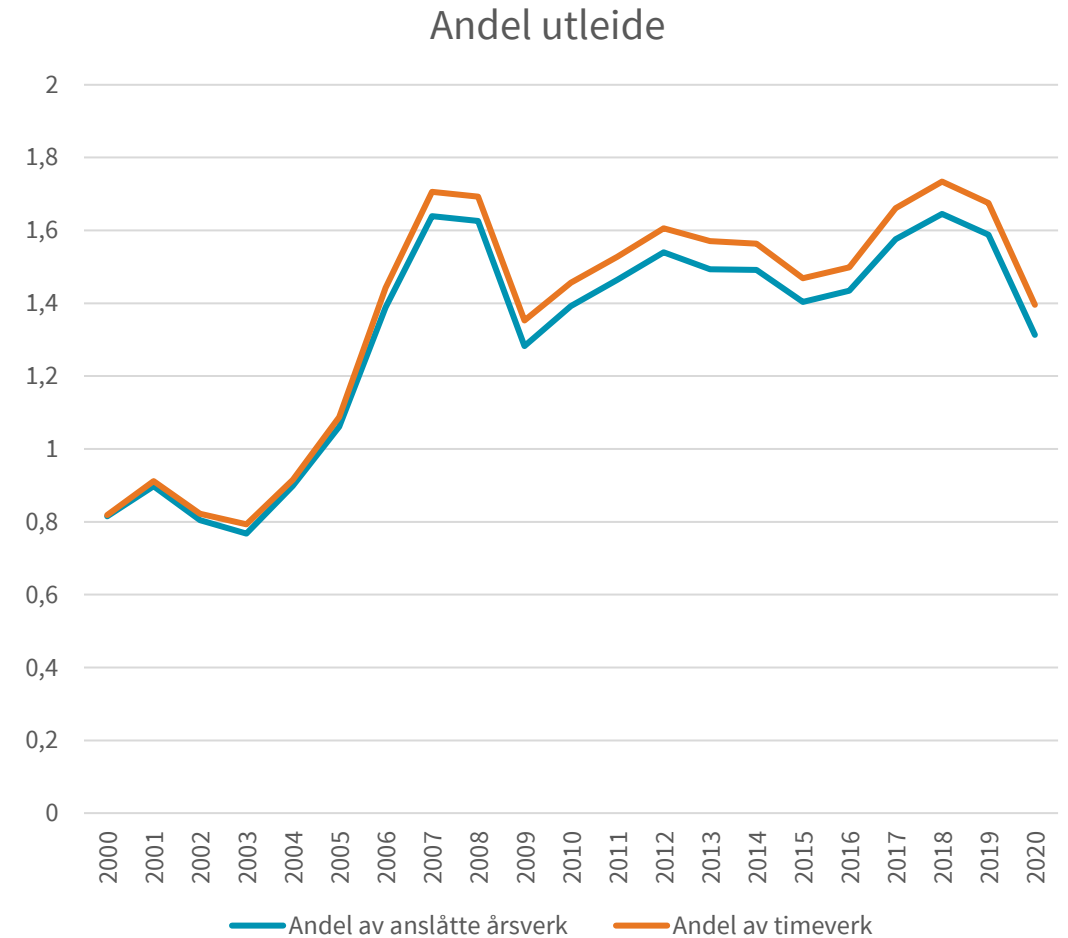
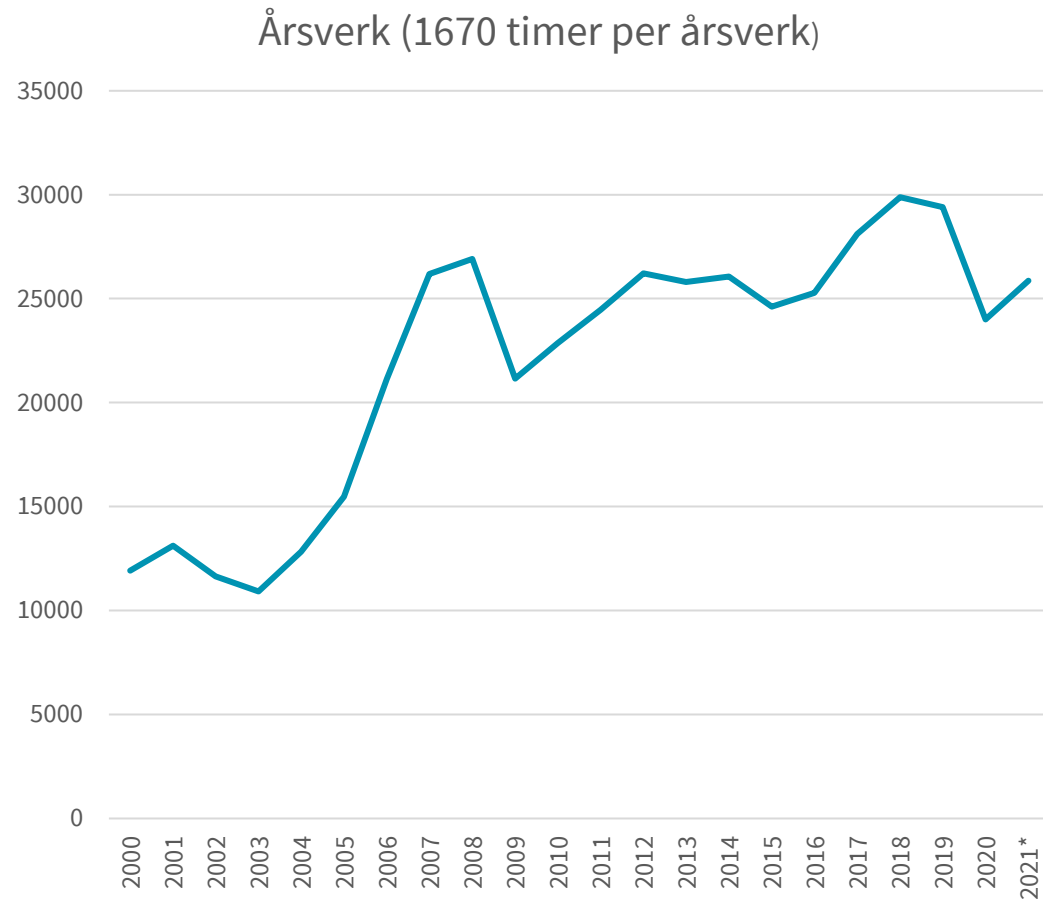
1. Den tradisjonelle bemanningsbransjen

- Statistikk fra NHOSH justert for uorganiserte virksomheter
- Justeres med utgangspunkt i at statistikken dekker 80%
- Basert på gjennomgang av foretak i bransjen
- Andel av årsverk/timeverk

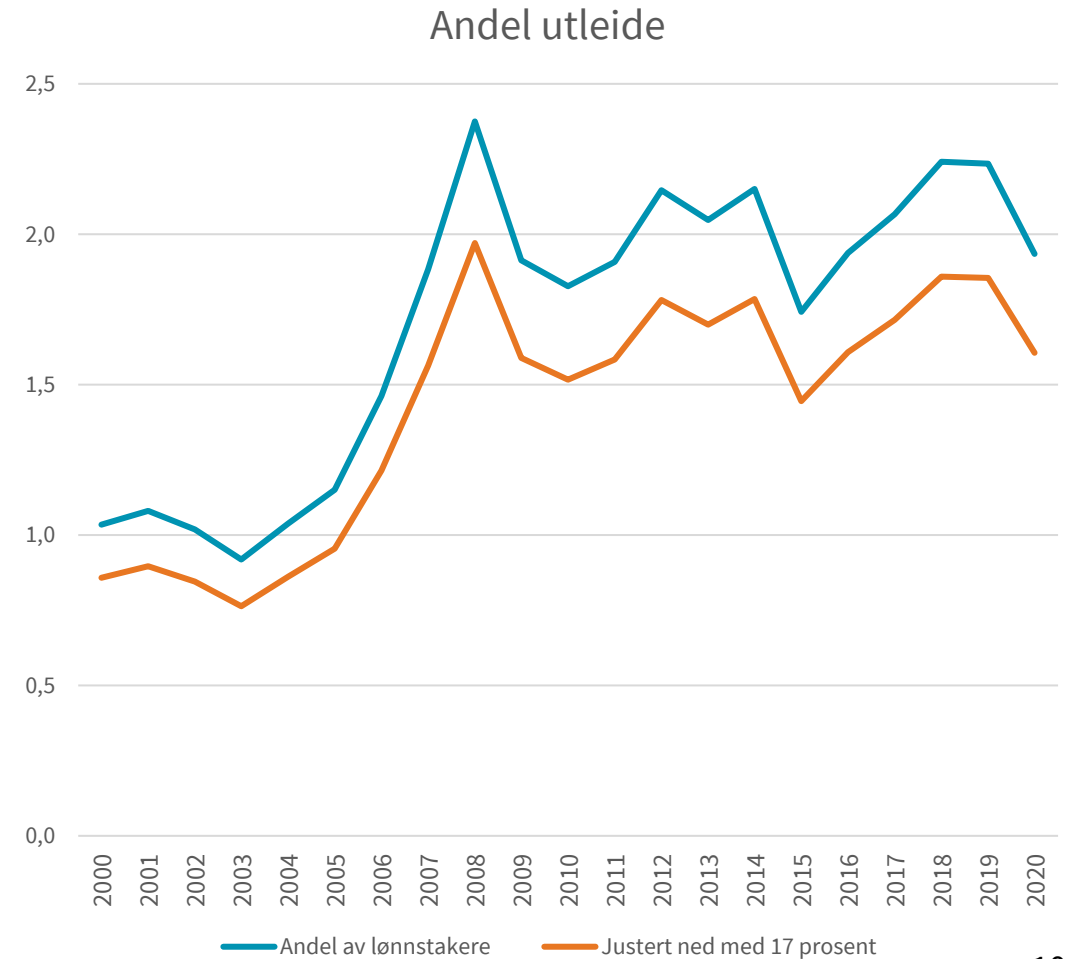
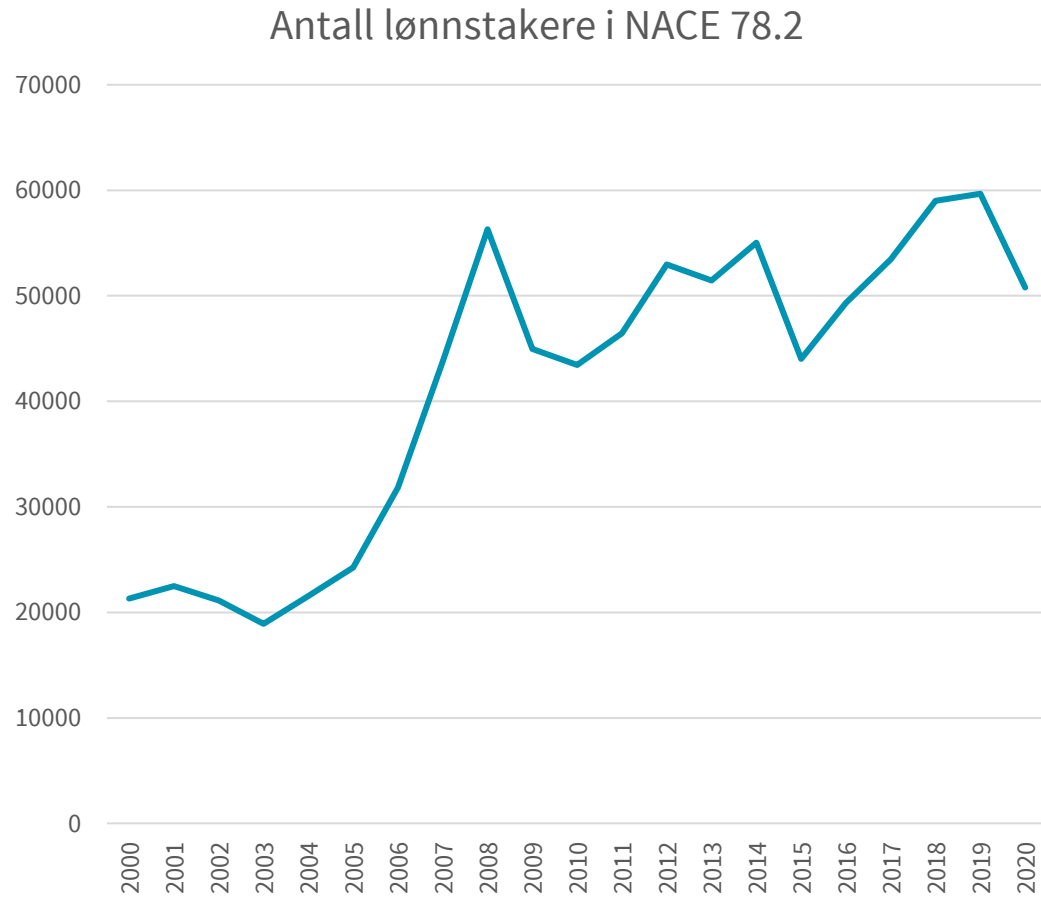
2. Utleide innen NACE 78.2

- SSBs registerbaserte sysselsettingsstatistikk
- Justeres ned med 17 prosent (skjønnsmessig vurdering)
- Ikke alle ansatte leies ut og bransjen i SSB omfatter også foretak i utkanten av arbeidsutleie
- Andel av lønnstakere inkludert ikke bosatte

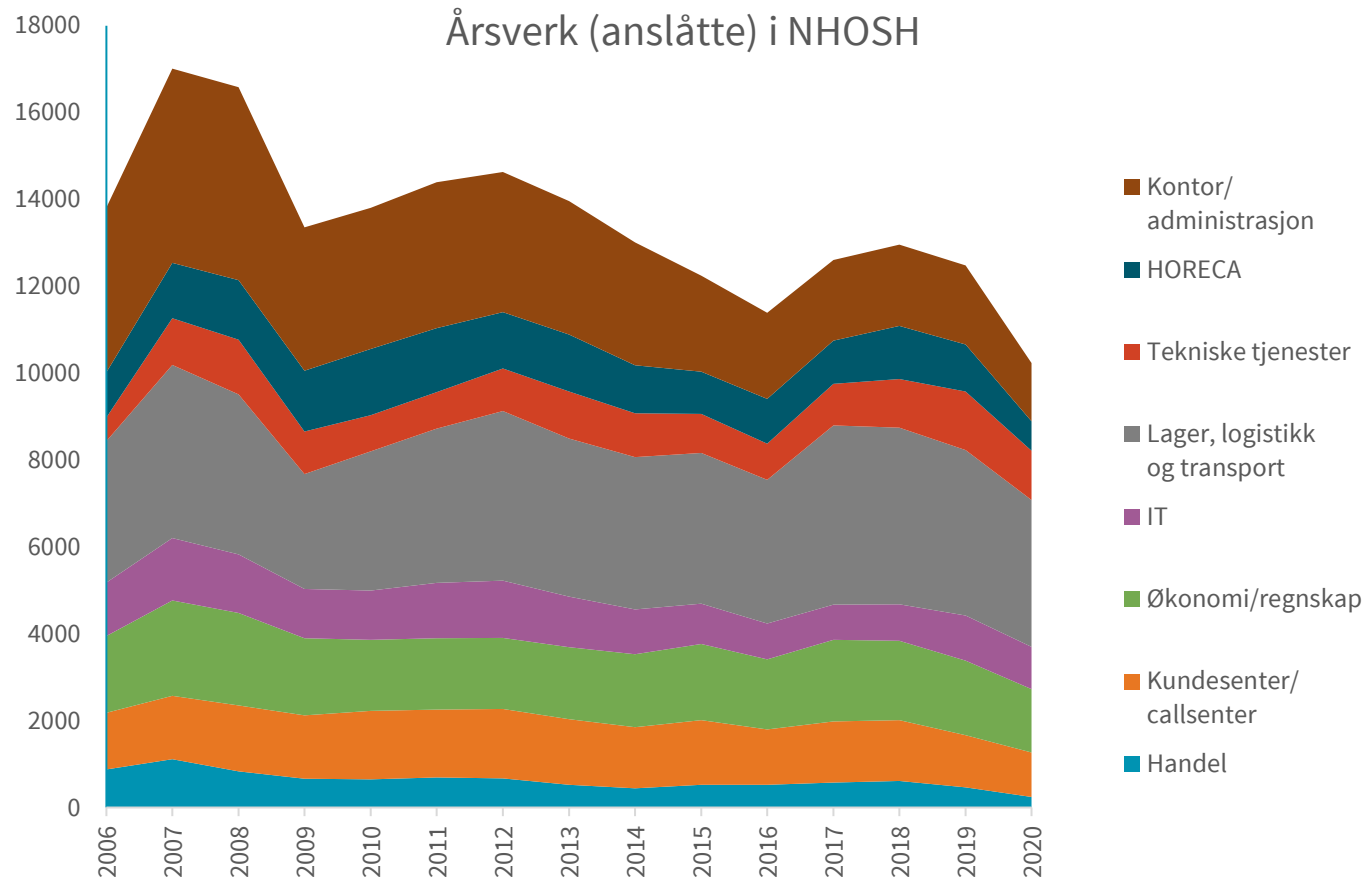
Omfang basert på NHOSHs statistikk

Beregninger basert på SSBs sysselsettingsstatistikk

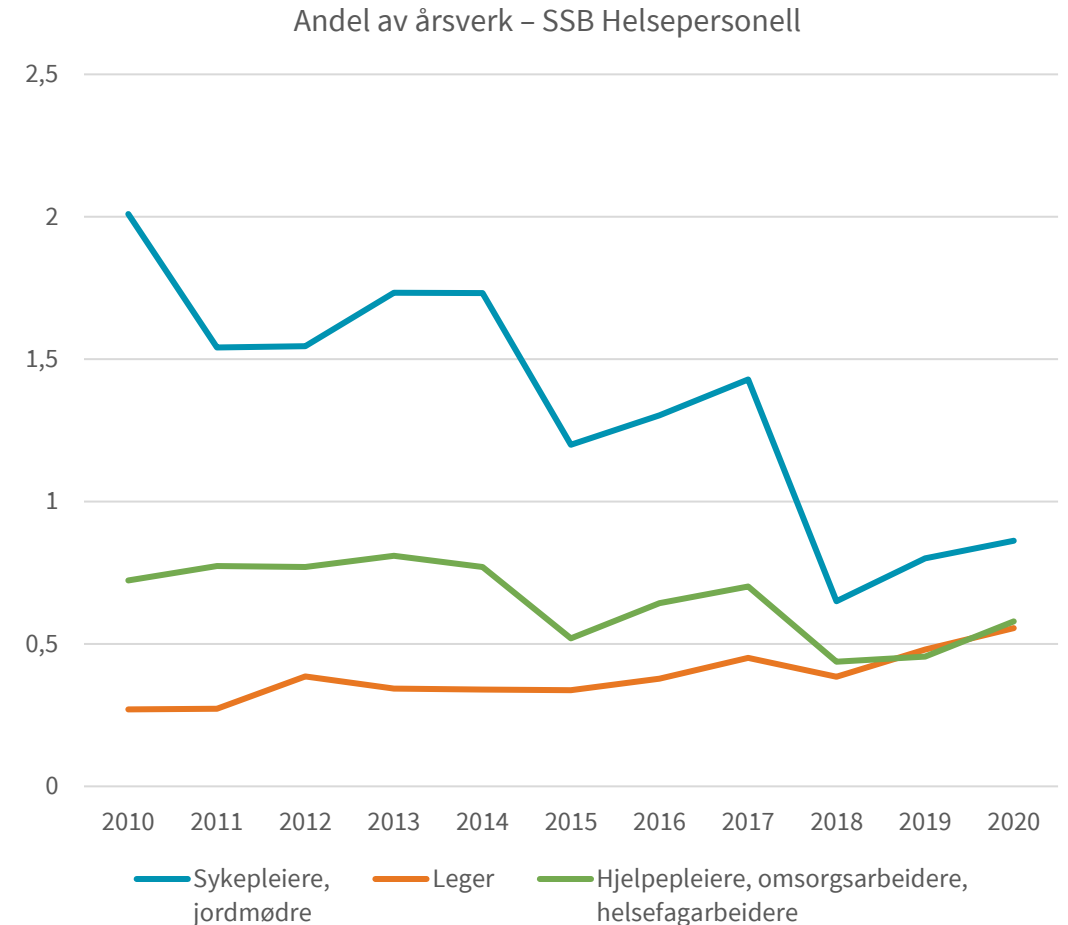
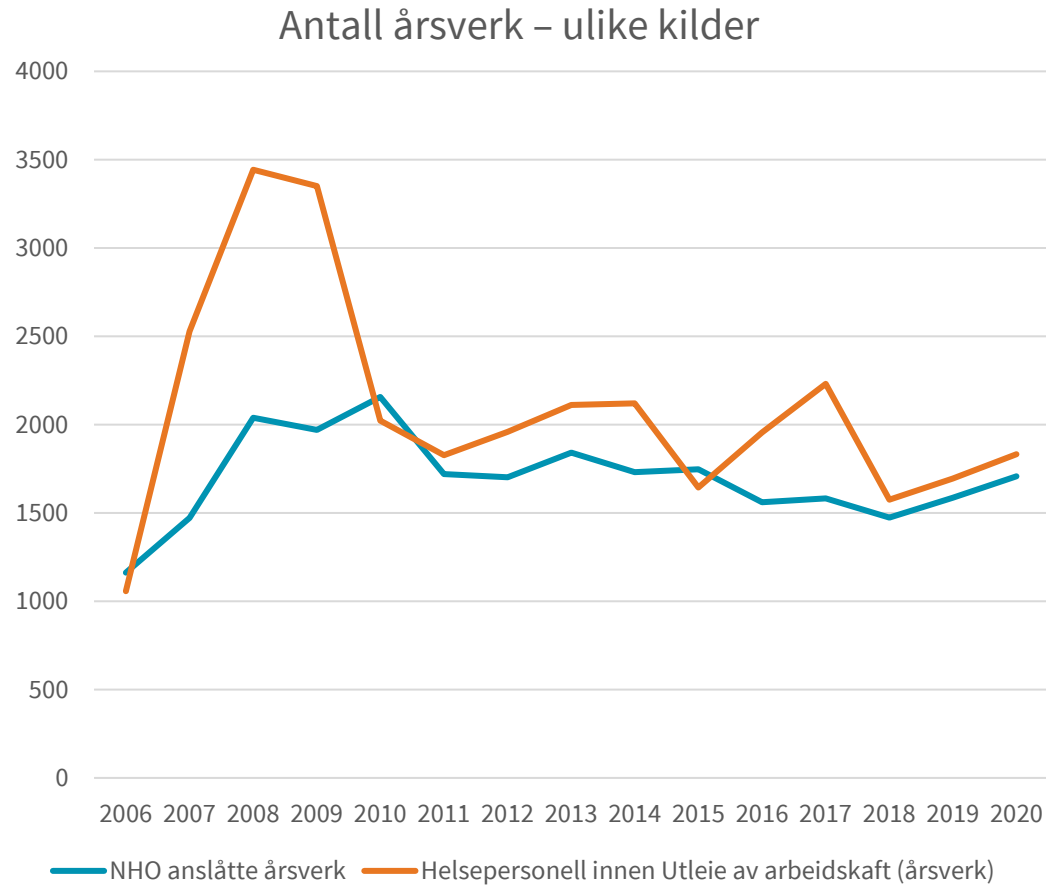

Hva har skjedd med «kontoryrkene»?

- Vikarbyråenes (som det het) yrker før 2000
- Nedgang i timer/årsverk i NHOSH-bedriftene
- Gjelder særlig kontor og administrasjon
- Lager og logistikk største «yrke»

Helseyrker – færre sykepleiere leies ut

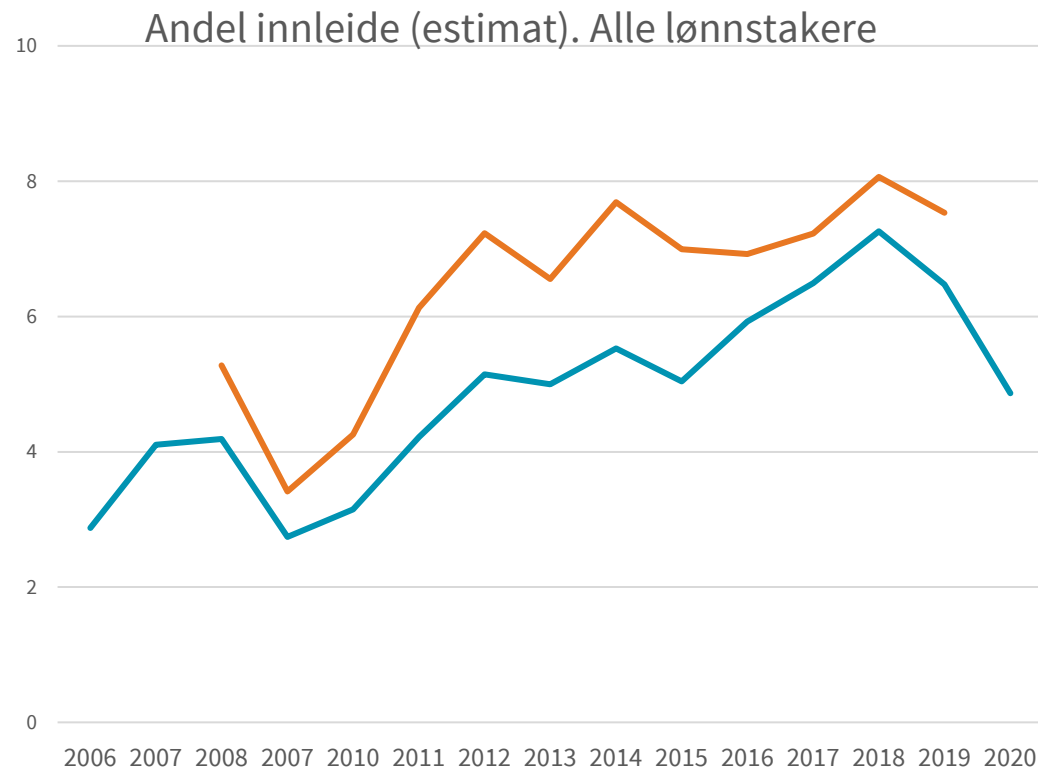

Andre bransjer

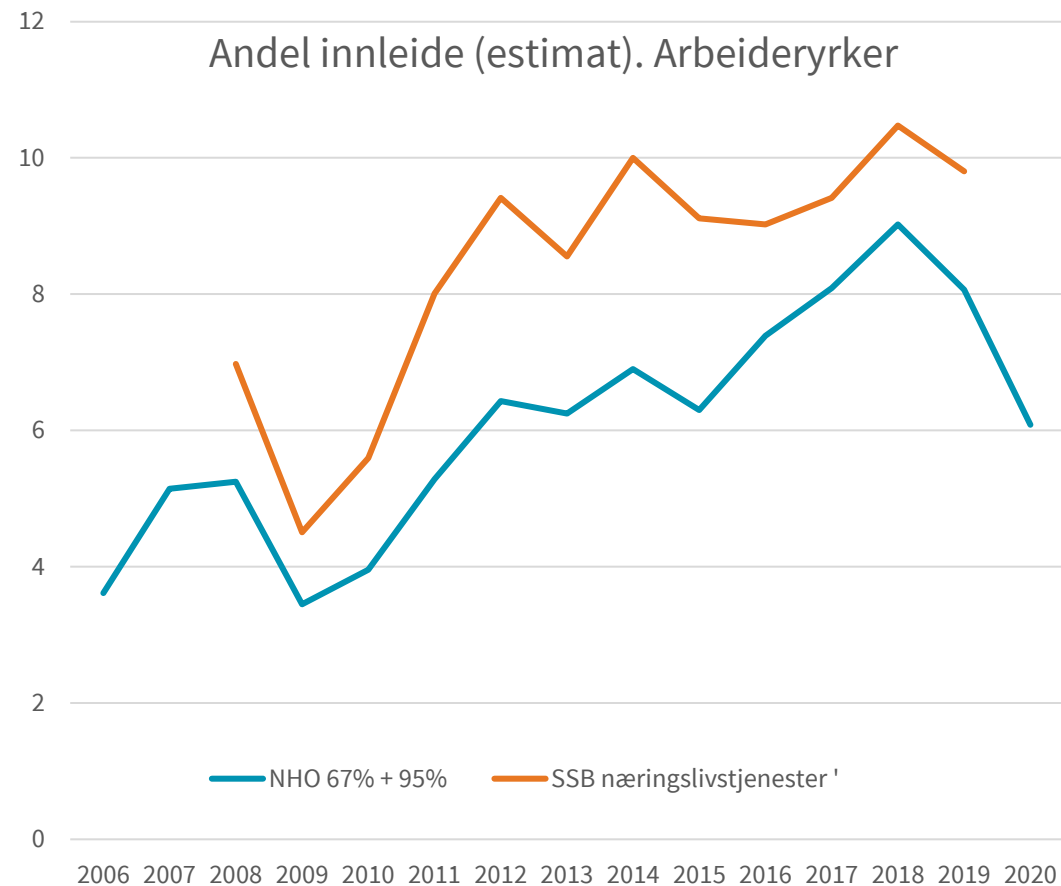
- Ser på (deler av) industrien og bygg og anlegg
- Skiller seg ut ved betydelig høyere omfang av innleie enn gjennomsnittet for arbeidslivet
- De tallene kommer jeg tilbake til...

Bygg og anlegg

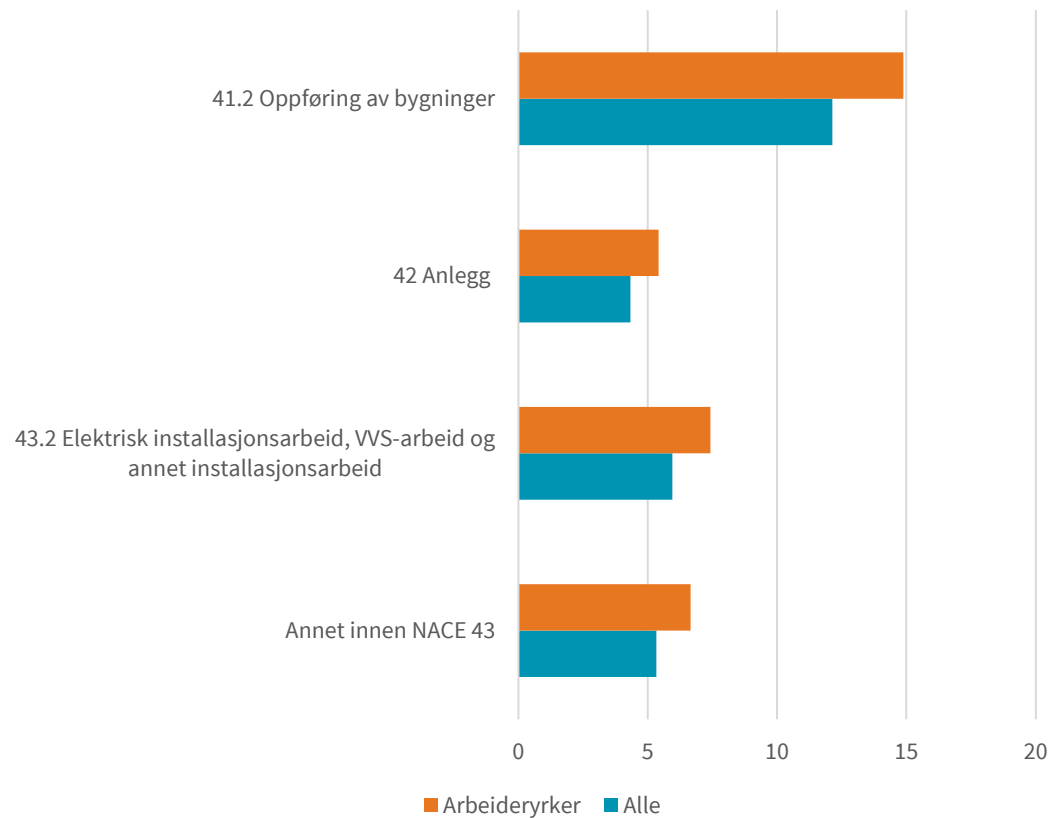
— NHOSH — SSB Næringslivstjenester

— NHO 67% + 95% — SSB næringslivstjenester¹

Forskjeller innen ulike deler av bransjen

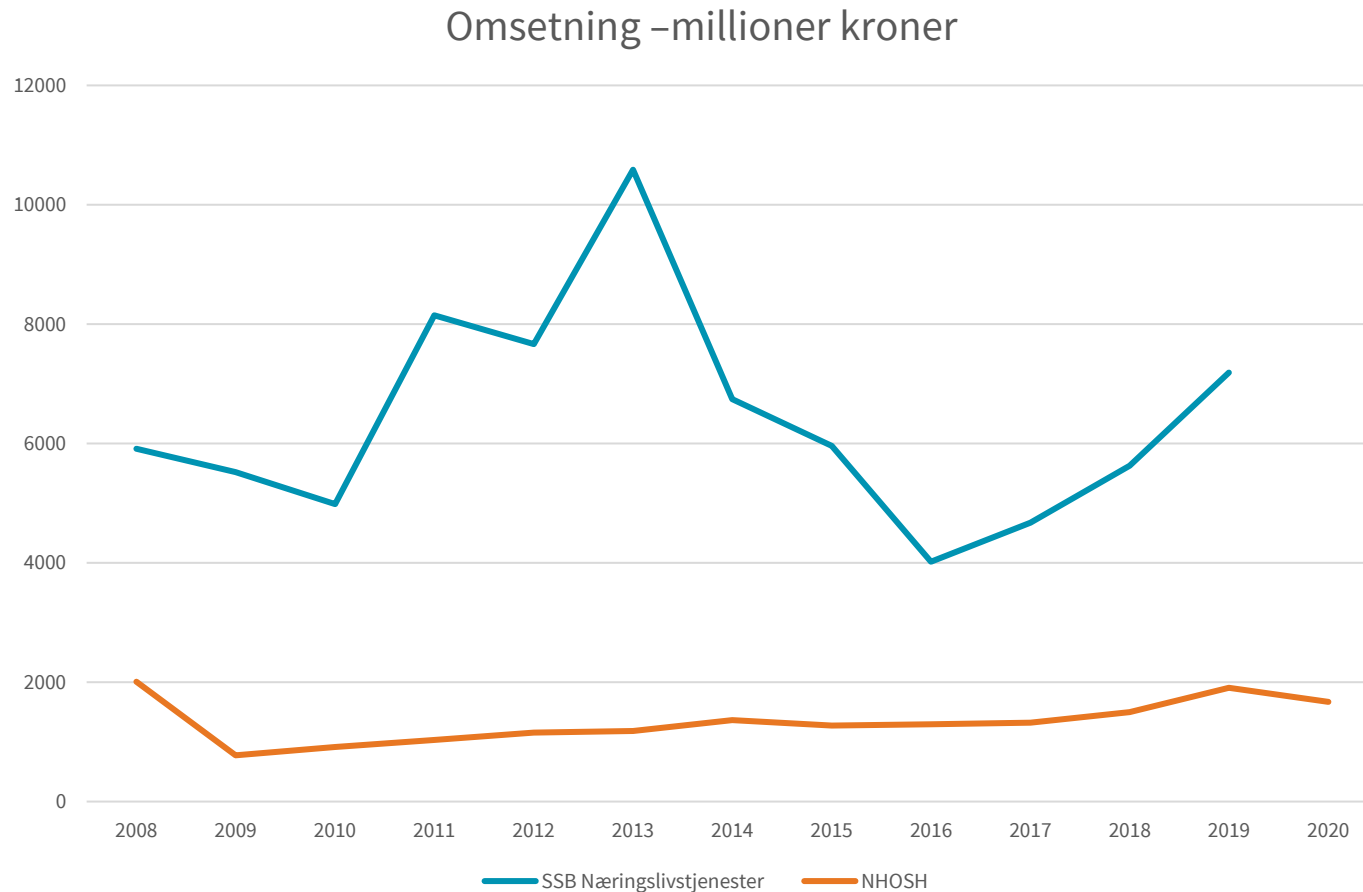
Andel innleie - ulike deler av bygg og anlegg 2019

- Mest innleie innen oppføring av bygninger
- Lavest innen anleggsvirksomhet
- Basert på timeverk – omfatter antakelig også innleie fra produksjonsbedrift
- Andre studier viser geografisk variasjon

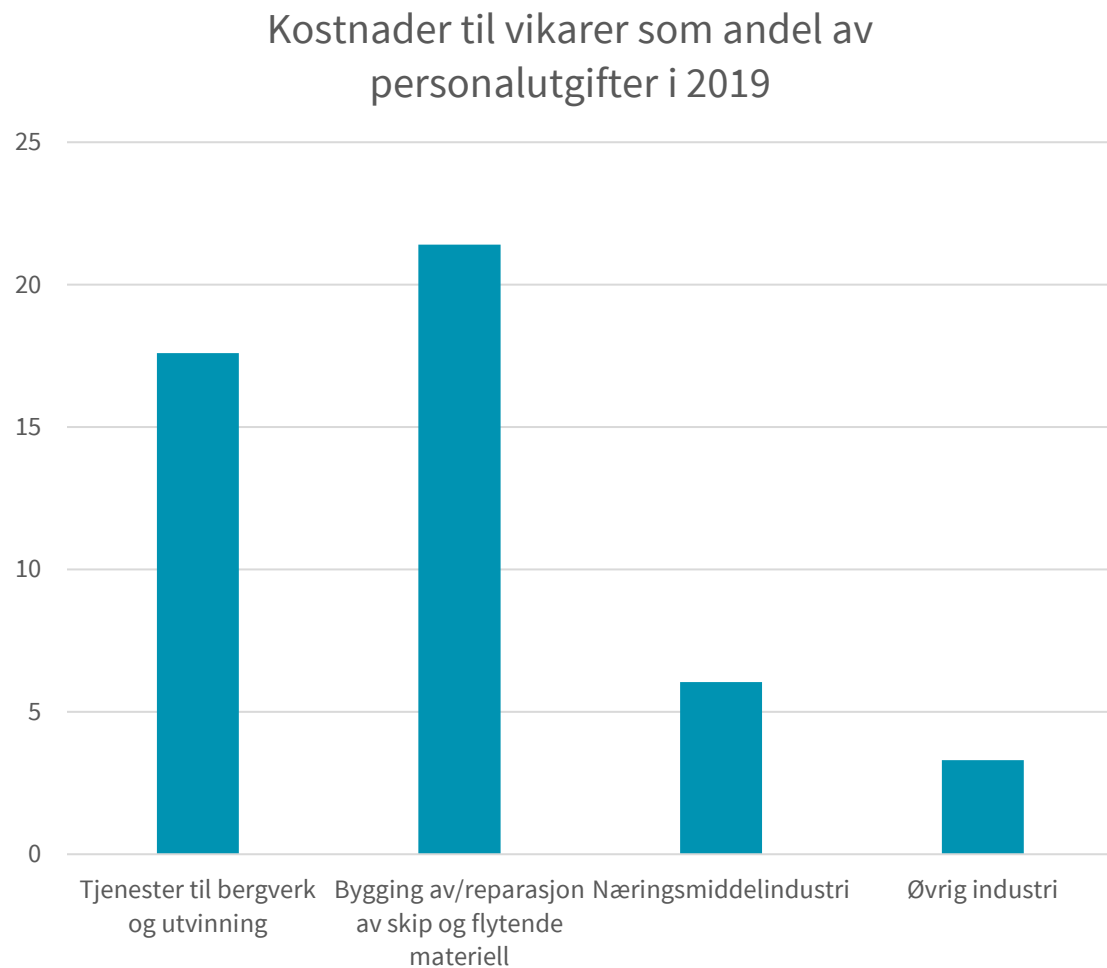

Industri og produksjon

- Store forskjeller mellom utleie i regi av NHOSH og det bransjen samlet rapporter
- Bekrefter at det her er ulike delbransjer
- Stor variasjon fra år til år – konjunkturer
- Oljeprisfallet gir markant nedgang

Stor variasjon mellom prosjektbasert industri/utvinning og øvrige bransjer

- Utgifter til vikarer (rapportert av kundebedriftene).
- Omfatter antakelig et noe bredere innleiebegrep enn det vi bruker i notatet
- Høyest andel innen tjenester til utvinning (NACE 09) og bygging av skip/plattformer
- Næringsmiddelindustrien skiller seg ut med høyere vikarutgifter enn øvrig industri